

Шифра ученика: |

Укупан број бодова: |

Република Србија

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
ЗАВОД ЗА ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

школска 2021/2022. година

ТЕСТ

СРПСКИ ЈЕЗИК

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЗА СЕЛЕКЦИЈУ УЧЕНИКА ЗА ТРЕЋИ РАЗРЕД ГИМНАЗИЈЕ
ЗА ШКОЛСКУ 2022/2023. ГОДИНУ
ИБО ПРОГРАМ

УПУТСТВО ЗА РАД

- За решавање теста предвиђено је **90 минута**.
- Пиши читко, ћириличким словима, водећи рачуна да твоји одговори буду разумљиви, али и граматички и правописно исправни (посебно обрати пажњу на употребу великог слова).
- Када решаваш задатке у којима се од тебе очекује да нешто допишеш, увек користи пуне називе; скраћенице нису дозвољене (нпр. треба написати именица, а не им. или локатива не лок. и слично).
- Задатке не мораш да радиш према редоследу којим су дати.
- Коначне одговоре напиши **хемијском оловком**. Док решаваш задатке, можеш да користиш графитну оловку, резач и гумицу.
- У задацима са више понуђених одговоране **добијају се бодови** уколико је поред тачних заокружен и нетачан одговор.
- Не признају се одговори који су написани графитном оловком, као ни одговори који су прецртани и исправљани.
- Ако завршиш раније, предај тест и тихо изађи.

Желимо ти много успеха на пријемном испиту!

* Тестове, као ни делове тестова, није дозвољено умножавати нити јавно објављивати без претходне сагласности Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

1. Имена просветитеља поређај хронолошки тако што ћеш најстаријег означити бројем 1, а најмлађег бројем 4.

___ Свети Сава
___ Ђирило и Методије
___ Вук Стефановић Караџић
___ Доситеј Обрадовић

2. Заокружи **слова** испред **три** реченице у којима су поштована **правописна и граматичка правила** српског језика.

а) Петрова девојка је Водолија у хороскопу.
б) Зими смо у дворишту правили Снешка белића.
в) Учили смо како се добија аорисна основа.
г) Нове ципеле купила сам у Београђанци.
д) Сањам да одпутујем у Град светлости.
ђ) Сваке године прослављамо Светог Саву.
е) Желимо Вам срећне Ускршње празнике!
ж) Градска болница је добила Рендгенов апарат.

3. У следећој реченици подвуци све **придеве**.

Стајала је дуго у углу дворишта и врховима прстију вешто пребирала по свом мобилном телефону стрпљиво чекајући да се појави неко познато лице.

4. Заокружи слово испред именице која обликом множине означава и једину (*pluralia tantum*).

а) страх
б) нафта
в) песак
г) уста

5. Прочитај део текста о Петру Петровићу Његошу из једног средњошколског часописа, па одреди **значење** подвучене **речи**.

У *Горском вијенцу*, у писму Селим-везиру, владика Данило, између осталог, каже: *Ја се сјећам што си рећи хтио: / Трагови су многи до пећине...* Какви су ово стихови? Шта они значе? Је ли реч о некој тајној поруци?

Ствар је јасна ако знамо басну *Лав и лисица* (читали смо је у млађим разредима). Наведени стихови су алузија на њу – лисица није хтела да уђе у пећину код лава пошто је знала да ће је појести, јер је видела да трагови воде до пећине, али не воде из ње. Тако је владика Данило мудро саопштио везиру своју одлуку.

Које значење има реч **алузија** у наведеном тексту?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) препричавање својим речима
- б) истицање разлике у односу на нешто
- в) поређење с нечим
- г) упућивање на нешто

6. Поређај књижевне епохе према времену њиховог настанка. Најстарију епоху означи бројем 1, а најмлађу бројем 5.

Реализам ___
Романтизам ___
Барок ___
Класицизам ___
Ренесанса ___

7. Заокружи **слова** испред тачних тврдњи које се односе на Библију.

- а) *Стари завет* је највећим делом стваран на хебрејском језику.
- б) *Прва књига Мојсијева (Постање)* говори о стварању света.
- в) У *Новом завету* има пет јеванђеља.
- г) *Нови завет* је света књига Јевреја.
- д) *Песма над песмама* говори о великом потопу.

8. Прочитај део реплике коју изговара Исмена у *Антигони*, па одговори на захтев.

ИСМЕНА

Вај мени! Оца, селе, опомени се
у какву јаду престаи се омражен
кад грехе своје откри сам, па због њих он
сам руком себи оба ока ископа!
Па мајка му и жена, двострука је реч,
плетеним ужем срамно сконча живот свој!

Како се зове Исменин отац?

9. Које **књижевне врсте** припадају српској средњовековној књижевности?

Заокружи слово испред тачних одговора.

- а) слово
- б) поема
- в) похвала
- г) еп
- д) трагедија
- ђ) комедија

10. Прочитај текст и одговори на захтев.

А сви ми гледасмо и плакасмо горко, гледајући на овом блаженом старцу таква неисказана Божја провиђења. Јер како је и овде, у држави својој, молио у Бога и даде му, тако ни до овога часа не хтеде да се лиши ниједне ствари духовне, него му Бог све испуни. Јер, ваистину, браћо моја љубљена и оци, чудо беше гледати: онај кога се сви бојаху и од кога трептаху све земље, тај је изгледао као један од туђинаца, убог, расом обавијен, где лежи на земљи, на рогозини, а камен му под главом, и сви му се клањају, а он скрушено моли од свију проштења и благослова.

Напиши назив дела из којег је наведени одломак и име аутора.

11. А.

Коме су посвећени стихови Петраркиног *Канцонијера*?
Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Бокачу
- б) Беатриче
- в) Лаури
- г) Давиду

Б.

Који песнички облик преовлађује у Петраркином *Канцонијеру*?

Одговор: _____

12. Прочитај одломак из новеле *Федериго и Мона Ђована* Ђованија Бокача, па одговори на захтеве.

– Ја бих највише волела да, када бисте ви пристали на то, останем удовица; али ако хоћете да се удам, ја нећу поћи ни за кога другога доли за Федерига Алберигија.

Браћа јој се стану подсмевати и рекну јој:

– Па зар за њега, лудо ниједна? Зар да пођеш за човека који нема нигде ништа?

Ну, она им одговори:

– Знам ја, браћо, да је тако; али, мени је милији човек без богатства него богатство без човека.

Када су браћа чула ту њену одлуку, она пристану да јој испуне жељу, пошто су знали да је Федериги и покрај свог сиромаштва поштен човек, те му је даду заједно са целим њеним богатством. Дошавши до жене коју је волео, он је с њом остатак живота провео у срећи и задовољству.

А.

Наведи наслов Бокачове збирке од сто новела у којој се налази и новела *Федериго и Мона Ђована*.

Б.

Које се вредности налазе у основи Ђованине одлуке да се уда за Федеригу?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) материјалне
- б) естетске
- в) интелектуалне
- г) етичке

13. Прочитај следеће реченице па на линији напиши о којој књижевној епохи је реч.

Ова епоха настаје као резултат верских превирања у Европи током XVI и XVII века. Главни мотиви ове епохе су: пролазност, несигурност, грех, испаштање, судбинска предодређеност. У Италији се називао маринизам, у Енглеској јуфјуизам, у Шпанији – горгонизам и у Француској – прециозност.

Одговор: _____

14. Прочитај стихове из народне епске песме *Кнежева вечера*. Док читаш, размишљај о главном мотиву у одломку.

Славу слави српски кнез Лазаре
У Крушевцу мјесту скровитоме.
Сву господу за софру сједао. [...]
Цар узима златан пехар вина,
Па говори свој господи српској:
„Коме ћ’ ову чашу наздравити?
Ако ћу је напита’ по старјештву,
Напићу је старом Југ Богдану;
Ако ћу је напита’ по господству,
Напићу је Вуку Бранковићу; [...]
Ако ћу је напита’ по јунаштву,
Напићу је војводи Милошу.
– Та ником је другом напита’ нећу,
Већ у здравље Милош Обилића!
Здрав, Милошу, вјеро и невјеро!
Прва вјеро, потоња невјеро!
Сјутра ћеш ме издат’ на Косову,
И одбјећи турском цар Мурату!
Здрав ми буди, и здравицу попој,
Вино попиј а на част ти пехар!”

Који је главни мотив у наведеном одломку?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) надметање јунака
- б) мотив закаснелог јунака
- в) мотив издаје
- г) мотив вазалства
- д) завет на подвиг

15. Прочитај одломак из песме *Поноћ* Ђуре Јакшића. Обрати посебну пажњу на звуке које лирски субјект чује.

И ход се чује –
Да л' поноћ тако мирно путује?
Ни ваздух тако тихо не гази –
Ко да са оног света долази?
Ил' крадом облак иде навише?
Ил' болник какав тешко уздише?
Ил' анђо мелем с неба доноси?
Ил' оштру косу, да га покоси?
Да љубав не иде?... Да злоба није?...
Можда се краде, да нам попије
И ову једну чашу радости?
Ил', можда, суза иде жалости
Да нас ороси тужна капљица?
Или нам мртве враћа земљица?
...
Врата шкринуше...

Какво **лирско расположење** ствара звук који лирски субјект чује?

16. Суочени са претњом постојању целог народа, јунаци *Горског вијенца* према томе се односе у виду три основна принципа: сумње, акције и контемплације (промишљања).

Прочитај речи које изговара кнез Јанко, па одговори на захтев.

Боже драги, чудна договора!
Би ли ово ђеца пословала?
Не смијемо чинит што чинимо,
не смијемо јавит што је јавно;
неке мисли на врат товаримо
ка да посла до мислит немамо,
ка да чинит што треба не знамо.
Кад сам годе много размишљава,
вазда ми се поса повукова.
Ко разгађа, у нас, не погађа.

Заокружи слово испред принципа који оличава Јанково виђење истраге потурица.

- а) принцип сумње
- б) принцип акције
- в) принцип контемплације

17. Заокружи **слова** испред имена представника епохе реализма у српској књижевности.

- а) Захарије Орфелин
- б) Јован Стерија Поповић
- в) Лаза Костић
- г) Лаза Лазаревић
- д) Стеван Сремац
- ђ) Стеван Раичковић

18. Прочитај одломак из приповетке, па одговори на захтеве.

– Добар вече вам, браћо! – назва Радан свима скупа.
– Бог ти помог’о, Радане!...
– А шта си то ћарио у чаршији? – упита један.
– Продао сам мало жита и вуне... Иде Ђурђевдан, па ти, богме, имам муке. Ваља ми дати порезу, а мораћу платити и оном поганцу интерес да ће ми очи ископати.
– Је ли то Узловићу? – упита онај.
– А њему скоту – ја!
– Е како те Узловић закачио у своје канџе, не ишчупа га се ти шале!
– Вере ти, Радане – упита један од њих – право ми кажи, колико си узајмио од њега?
– И не питај, брате, колико сам. Да бог сачува сваког таке позајмице!... Знаш кад се оно ономане оделих од брата. Остадох једин, са женом и децом... Куд ћу и шта ћу? Не знаш шта ћеш пре: јали вратити стоку, јали притврдити ограду, јали оплести, јали окопати... Овамо, опет, седиш у кошари. Удари зло време, немаш се где склонити. Кућу да градиш, немаш откуд, а мораш. Већ и ружно је – свет се спрда: „Ено га каки је радин! Седи толико земана у кошари!...” Ниси никуд пристао...

А.

Наслов приповетке: _____

Б.

Ко је писац приповетке из које је наведени одломак?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Радоје Домановић
- б) Милован Глишић
- в) Јаков Игњатовић
- г) Лаза Лазаревић

В.

Који облик казивања преовлађује у одломку?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) приповедање
- б) описивање
- в) монолог
- г) дијалог

Г.

Који је мотив истакнут у одломку?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) коцкање
- б) побожност
- в) зеленашење
- г) завађена браћа

19. Прочитај одломак из драме *Госпођа министарка* Бранислава Нушића, па одговори на питање.

ЧИН ПРВИ

Обична грађанска соба.

Старо канабе, две фотеље, неколико простих, трпезаријских столица, троја врата: у дну, десно и лево и један прозор десно. У средини собе велики, застрт сто, по њему прострте једне старе очеве панталоне, које ће госпа Живка прекројити за сина.

САВКА (*Седи крај стола.*): Шта си се замислила?

ЖИВКА (*Стоји иза стола, о врату јој виси сантиметар а у руци велике маказе.*

Наслонила маказе на усне и замислила се гледајући у панталоне.): Гледам, знаш, како да избегнем ово место што се излизло.

Која је функција описаног простора?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) дочаравање достојанствености једне београдске породице
- б) указивање на висок социјално-интелектуални статус породице
- в) истицање животне скромности приказане грађанске породице
- г) сугерисање просторне универзалности наведене драме

20. Повежи кратке описе књижевних јунакиња са њиховим именима тако што ћеш на линију испред описа написати одговарајући број којим је означена та јунакиња.

___ Устаје против самовоље тебанског краља.

___ У купеу по повратку из Москве сањари, читајући енглески роман.

___ Она је робиња због које настаје сукоб у ахејском табору.

___ Држи трећеразредни пансион на периферији Париза.

1 – Брисејида

2 – Исмена

3 – Госпођа Вокер

4 – Хелена

5 – Ана Карењина

6 – Делфина

7 – Кити Шчербацки

8 – Антигона

Напомена: Ученици НЕ попуњавају ову страну!

Комисија:

1. _____

2. _____

3. _____

Контролор:

4. _____

Школа	
Место	
Презиме и име ученика	